

Elżbieta Zwierzyńska

Skala Funkcjonowania Pierwszoklasisty
Wybrane analizy i interpretacje

Redakcja językowa i korekta
Katarzyna Gańko

Redakcja techniczna
Barbara Jechalska

Projekt graficzny
Studio Kreatywne Małgorzaty Barskiej

© Copyright by Ośrodek Rozwoju Edukacji
Warszawa 2015

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl
tel. 22 345 37 00
fax 22 345 37 70

Wstęp

W artykule zostały opisane przykładowe analizy i interpretacje wyników czworga sześciolatek zbadanych Skalą Funkcjonowania Pierwszoklasisty (SFP). Badanie przeprowadzono w październiku 2011 r. w ramach prac nad standaryzacją i normalizacją Skali podjętych w Ośrodku Rozwoju Edukacji.

Opracowanie może być wykorzystywane przez nauczycieli konsultantów i metodyków placówek doskonalenia oraz specjalistów z poradni jako materiał do ćwiczeń warsztatowych podczas szkoleń nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej. Artykuł posłuży również do pracy w ramach sieci samokształceniowych.

W kolejnych rozdziałach zostały zamieszczone (dla każdego dziecka oddzielnie) wypełnione tabele podsumowujące wyniki badania wraz z ich omówieniem i wskazówkami do dalszej pracy. W końcowej części tekstu znajdują się również kopie arkuszy SFP wypełnionych przez nauczycieli.

Ze względu na szczególny sposób zbierania danych – w toku badań normalizacyjnych – brakuje informacji na temat sytuacji rodzinnej i szkolnej dzieci, które byłyby istotne przy formułowaniu hipotez diagnostycznych dotyczących ich funkcjonowania w klasie pierwszej. Przedstawione przykłady należy więc traktować jedynie jako ilustrację sposobu przeprowadzania analizy i interpretacji danych pochodzących z badania SFP. W sytuacji rzeczywistej, jak zawsze w diagnostyce, należy posługiwać się różnymi źródłami danych.

W tabelach podsumowujących badanie SFP znakiem (-) oznaczono te pozycje Skali, które dotyczyły braku pożądanych umiejętności lub wystąpienia zachowań niekorzystnych dla funkcjonowania dziecka, np. (-)A12, (-)D5. Kolorem czerwonym zaznaczono niską punktację, tj. 1, 2 dla pozycji Skali nieoznaczonych znakiem (-) oraz 3, 4 dla pozycji oznaczonych znakiem (-).

Oliwia M. (wiek 6 lat i 9 miesięcy)

1. Analiza i interpretacja wyników obserwacji Oliwii M.

Tabela 1. Podskala Umiejętności Szkolne

Numer pytania	Punktacja
A2	3
A3	4
A4	3
A5	4
A6	4
A10	4
A11	4
(-)A12	1
A14	3
E1	3
E2	3
E3	3
E4	4
E5	4
E6	2
E11	4
E13	4
E14	4
E15	3
E16	1

Wynik surowy: S1 = 63

Wynik przeliczony: S1 – 15 = 48

Stopień przygotowania: Z

Tabela 2. Podskala Kompetencje Poznawcze

Numer pytania	Punktacja
A1	3
A7	2
A8	1
A9	3
A13	3
A15	1
E7	1
E17	1
E18	1
E19	1
E20	1
E21	1

Wynik surowy: S2 = 19

Wynik przeliczony: S2 – 12 = 7

Stopień przygotowania: 1

Tabela 3. Podskala Sprawność Motoryczna

Numer pytania	Punktacja
B4	4
B5	3
B6	4
B7	4
E8	4
E9	4
E10	4
E12	4

Wynik surowy: S3 = 31

Wynik przeliczony: S3 – 8 = 23

Stopień przygotowania: **2**

Tabela 4. Podskala Samodzielność

Numer pytania	Punktacja
C1	3
C2	3
C3	3
C4	3
(-)C5	2
(-)C6	1
(-)C7	1
(-)C8	2
D1	4
D2	4
(-)D5	1
D6	4

Wynik surowy: S4 = 17

Wynik przeliczony: S4 + 13 = 30

Stopień przygotowania: **2**

Tabela 5. Podskala Niekonfliktowość

Numer pytania	Punktacja
B8	4
B9	4
B13	4
B14	4
(-)B15	1
B16	4
(-)B17	1
(-)B18	1
(-)B19	1
(-)B20	1
(-)B21	1
(-)D7	1

Wynik surowy: S5 = 13

Wynik przeliczony: S5 + 23 = 36

Stopień przygotowania: **3**

Tabela 6. Podskala Aktywność Społeczna

Numer pytania	Punktacja
B1	3
B2	2
B3	3
B10	2
B11	3
B12	4
D3	4
D4	1
D5	1

Wynik surowy: $S6 = 23$

Wynik przeliczony: $S6 - 9 = 14$

Stopień przygotowania: **1**

1.1. Analiza profilu funkcjonowania na podstawie wyników ilościowych w poszczególnych podskalach

Obserwacja przy pomocy SFP pozwoliła stwierdzić u dziewczynki następujący stopień opanowania umiejętności, sprawności i kompetencji:

- zgodny z oczekiwanym w podskali Sprawność Motoryczna,
- wysoki w podskali Niekonfliktowość,
- średni w podskali Samodzielność,
- niski w podskalach Kompetencje Poznawcze i Aktywność Społeczna,
- niezgodny z oczekiwanym w podskali Umiejętności Szkolne.

Wyniki Oliwii wskazują na nieharmonijny rozwój umiejętności i kompetencji ważnych dla jej dobrego funkcjonowania szkolnego. Świadczą o tym wysokie lub zgodne z oczekiwanymi wskaźniki w jednych obszarach, a niskie w innych. Dla pełnego obrazu warto wykonać analizę jakościową odpowiedzi w poszczególnych pozycjach arkusza obserwacyjnego.

1.2. Analiza zachowania, sprawności i umiejętności Oliwii ze względu na ich znaczenie w dalszej nauce

Przeanalizowano, które umiejętności i sprawności Oliwii nauczycielka oceniła na 3–4, a które na 1–2 punkty (odwrotnie dla pozycji oznaczonych znakiem „minus”).

Dziewczynka opanowała zdecydowaną większość sprawności określonych jako umiejętności szkolne. Oznacza to, że Oliwia nie ma trudności z koncentracją uwagi (A10, A11, A12), ma dobrą orientację przestrzenną (A2, A3, A4) i w czasie (A6). Potrafi także sprawnie wykonywać analizę fonemową (E4, E5) oraz ujmować związki przyczynowo-skutkowe (E1, E2). Pojawiają się u niej próby definiowania w oparciu o kategorie ogólne (A13, A14).

Dziewczynka dobrze wykonuje działania wymagające sprawności psychomotorycznej (E11, E13, E14). Jej atutem jest również sprawność motoryczna – zarówno w zakresie motoryki dużej (B4, B5, B6, B7), jak i małej (E8, E9, E10, E11).

Oliwia unika sytuacji konfliktowych, co przejawia się m.in. w tym, że przestrzega norm społecznych i umów [B8, B9, B16, (-)B17], a w sytuacjach społecznych nie reaguje negatywnymi zachowaniami i emocjami [(-)B15, (-)B18, (-)B19, (-)B20, (-)B21]. Zdarza jej się również wykazywać przejawy samodzielności.

Ryzyko niepowodzeń szkolnych wiąże się u Oliwii z niskim poziomem kompetencji poznawczych oraz z brakami w aktywności społecznej. Dziewczynka ma trudności z myśleniem matematycznym (E16, E17, E18, E19). Nie potrafi przewidywać zachowań innych dzieci, co może wpływać na jej niską aktywność społeczną (A7). Nie radzi sobie z wypowiedzianiem się na swój temat (A8, B2). Jej zasób wiadomości nie wykracza poza bezpośrednie doświadczenie (A15). Oliwia ma też prawdopodobnie problemy z bezpośrednim zwracaniem się do nauczycielki po dodatkowe informacje (D4, D5), co przeszkadza jej we wzbogacaniu wiedzy i umiejętności.

2. Planowane kierunki wspierania Oliwii M. w rozwoju i dalszej nauce

Wspieranie Oliwii przede wszystkim powinno dotyczyć jej kompetencji poznawczych – zwłaszcza myślenia matematycznego. Korzystne byłoby dokonywanie przez dziewczynkę operacji liczenia na konkretach tak długo, jak będzie tego potrzebowała. Można tu wykorzystać gry i zabawy liczbowe, a także posługiwać się działaniami ruchowymi, które są jej mocną stroną. Należy zachęcać Oliwię do mówienia o sobie, aby rozwijać jej umiejętności językowe.

Uwagi wymaga także jej niska aktywność społeczna. Dobrze byłoby, gdyby Oliwia wykonywała zadania szkolne w grupie, gdzie mogłaby pomagać innym i ćwiczyć się w rozumieniu ich zachowań. Ułatwieniem będzie tu jej pozytywny stosunek do dzieci, brak reakcji o charakterze konfliktowym. Ważne jest, aby nauczycielka nawiązała bliższy kontakt z dziewczynką, co mogłoby ją zachęcić do zwracania się o pomoc i wyjaśnienie ważnych dla niej spraw.

Tomasz P. (wiek 6 lat i 4 miesiące)

1. Analiza i interpretacja wyników obserwacji Tomasza P.

Tabela 7. Podskala Umiejętności Szkolne

Numer pytania	Punktacja
A2	3
A3	3
A4	3
A5	3
A6	3
(-)A12	2
A14	3
E1	4
E2	4
E3	3
E4	3
E5	3
E6	4
E11	2
E13	3
E14	3
E15	3
E16	3

Wynik surowy: S1 = 58

Wynik przeliczony: S1 – 15 = 43

Stopień przygotowania: Z

Tabela 8. Podskala Kompetencje Poznawcze

Numer pytania	Punktacja
A1	4
A7	3
A8	4
A9	4
A13	3
E17	3
E18	3
E19	3
E20	2
E21	3

Wynik surowy: S2 = 40

Wynik przeliczony: S2 – 12 = 28

Stopień przygotowania: 3

Tabela 9. Podskala Sprawność Motoryczna

Numer pytania	Punktacja
B4	2
B5	2
B6	4
B7	2
E8	2
E12	3

Wynik surowy: S3 = 20

Wynik przeliczony: S3 – 8 = 12

Stopień przygotowania: N

Tabela 10. Podskala Samodzielność

Numer pytania	Punktacja
C1	1
C2	2
C3	2
C4	2
(-)C5	3
(-)C8	2
D1	3
D2	3
(-)D5	4
D6	3

Wynik surowy: S4 = 3

Wynik przeliczony: S4 + 13 = 16

Stopień przygotowania: 1

Tabela 11. Podskala Niekonfliktowość

Numer pytania	Punktacja
B8	2
B9	3
B13	3
B14	3
(-)B15	3
(-)B18	2
(-)B19	2
(-)B20	2
(-)B21	2
(-)D7	2

Wynik surowy: S5 = -2

Wynik przeliczony: S5 + 23 = 21

Stopień przygotowania: 2

Tabela 12. Podskala Aktywność Społeczna

Numer pytania	Punktacja
B1	3
B2	3
B3	3
B10	2
B11	2
D4	4
D5	4

Wynik surowy: S6 = 27

Wynik przeliczony: S6 - 9 = 18

Stopień przygotowania: 2

1.1. Analiza profilu funkcjonowania na podstawie wyników ilościowych w poszczególnych podskalach

Obserwacja przy pomocy SFP pozwoliła stwierdzić u chłopca następujący stopień opanowania umiejętności, sprawności i kompetencji:

- zgodny z oczekiwaniami w podskali Umiejętności Szkolne,
- wysoki w podskali Kompetencje Poznawcze,

- średnie w podskalach Niekonfliktowość i Aktywność Społeczna,
- niezgodny z oczekiwaniami w podskali Sprawność Motoryczna,
- niski w podskali Samodzielność.

Wyniki Tomka wskazują na nierównomierny rozwój chłopca w zakresie umiejętności i sprawności potrzebnych do nauki w klasie I. Dają się zauważyć zarówno sfery dobrze rozwinięte, jak i wskazujące na ryzyko niepowodzeń. Potrzebna jest więc analiza jakościowa różnych pozycji arkusza obserwacyjnego – pokazująca, które szczegółowe umiejętności i sprawności są mocną, a które słabą stroną Tomka.

Przy ocenie gotowości do nauki w przedszkolu chłopiec był badany przy pomocy Arkusza Obserwacyjnego SGE-5. Uzyskał wtedy wysoki wynik w każdej z czterech podskal. Nauczycielka napisała, że osiągnął „w dużym stopniu” wszystkie kompetencje potrzebne do podjęcia nauki w szkole. Jedyną trudnością, jaką zauważyła u chłopca, była niedostateczna koncentracja podczas wykonywania zadań.

1.2. Analiza zachowania, sprawności i umiejętności Tomka ze względu na ich znaczenie w dalszej nauce

Do mocnych stron Tomka należą umiejętności składające się na kompetencje poznawcze. Chłopiec ma wiadomości wykraczające poza bezpośrednie doświadczenie (A15), co przypuszczalnie wiąże się też z umiejętnością samodzielnego czytania (E6, E7). Potrafi rozumować i dostrzegać związki przyczynowo-skutkowe (A1, A2). Ma orientację we własnej osobie – lubi mówić o sobie i trafnie się zaprezentować (A8, A9). Nauczycielka jest dla niego źródłem informacji, umie porozumiewać się z nią na płaszczyźnie zadaniowej (D4, D5).

Ryzyko niepowodzenia w szkole łączy się u Tomka głównie z brakiem umiejętności motorycznych i niedostateczną samodzielnością. Nie wyćwiczył też jeszcze wystarczająco umiejętności koncentracji uwagi, co zauważyła już nauczycielka w przedszkolu (A11, A12). Chłopiec nie jest sprawny ruchowo, nie lubi zajęć gimnastycznych i sportowych. Trudność sprawia mu zabawa z piłką czy utrzymanie się na równoważni (B5, B7). Nie posiada także umiejętności w zakresie prac ręcznych (E8, E10, E11).

Tomek ma trudności z samodzielnym ubieraniem się (C1). W przypadku niepowodzeń jest mało wytrwały, nie wykazuje inicjatywy, zwraca się o pomoc do osoby dorosłej [C1,C3,C4, (-)C5].

Podczas obserwacji można było zauważyć, że chłopiec nie w pełni przyswoił normy dotyczące funkcjonowania w grupie – nie potrafi czekać na swoją kolej, wymaga przypominania umów [B8, B16, (-)B17]. Wykazuje też stosunkowo słabą empatię w stosunku do kolegów z klasy (B10, B11).

2. Planowane kierunki wspierania Tomasza P. w rozwoju i dalszej nauce

Wyniki obserwacji Tomka nie wskazują zasadniczo na możliwość niepowodzeń w dalszej nauce. Dotyczy to zwłaszcza nabywania przez niego umiejętności i sprawności o charakterze intelektualnym. Nauczycielka powinna natomiast zadbać o jego rozwój ruchowy – zachęcać do wykonywania czynności związanych z ruchem, a także prac manualnych (rysowanie, lepienie, wycinanie itp.).

Dobrze byłoby także popracować nad samodzielnością chłopca, skłaniać go do wytrwałości przy wykonywaniu zadań szkolnych. Konieczne jest również kształtowanie u Tomka umiejętności samoobsługi.

Należy zadbać o rozwój społeczny chłopca, ważne jest stwarzanie mu okazji do współpracy z innymi dziećmi. Podczas wykonywania zadań wspólnie z innymi Tomek mógłby nauczyć się przestrzegania norm grupowych, a także kształtować umiejętności prospołeczne. Dobrze byłoby stawiać go w sytuacjach, w których mógłby pomagać innym dzieciom, wykorzystując swoje umiejętności poznawcze.

Ewa O. (wiek 6 lat i 3 miesiące)

1. Analiza i interpretacja wyników obserwacji Ewy O.

Tabela 13. Podskala Umiejętności Szkolne

Numer pytania	Punktacja
A2	4
A3	4
A4	4
A5	4
A6	1
A10	4
A11	4
(-)A12	1
A14	4
E1	4
E2	4
E3	4
E4	4
E5	4
E6	4
E11	4
E13	4
E14	4
E15	4
E16	3

Wynik surowy: S1 = 71

Wynik przeliczony: S1 - 15 = 56

Stopień przygotowania: Z

Tabela 14. Podskala Kompetencje Poznawcze

Numer pytania	Punktacja
A1	4
A7	3
A8	2
A9	3
A13	1
A15	1
E7	1
E17	1
E18	3
E19	3
E20	1
E21	1

Wynik surowy: S2 = 24

Wynik przeliczony: S2 - 12 = 12

Stopień przygotowania: 1

Tabela 15. Podskala Sprawność Motoryczna

Numer pytania	Punktacja
B4	4
B5	4
B6	4
B7	4
E8	4
E9	4
E10	4
E12	4

Wynik surowy: S3 = 32

Wynik przeliczony: S3 - 8 = 24

Stopień przygotowania: **Z**

Tabela 16. Podskala Samodzielność

Numer pytania	Punktacja
C1	4
C2	4
C3	4
C4	2
(-)C5	1
(-)C6	1
(-)C7	1
(-)C8	2
D1	4
D2	4
(-)D5	1
D6	4

Wynik surowy: S4 = 20

Wynik przeliczony: S4 + 13 = 33

Stopień przygotowania: **3**

Tabela 17. Podskala Niekonfliktowość

Numer pytania	Punktacja
B8	4
B9	4
B13	4
B14	4
(-)B15	1
B16	4
(-)B17	1
(-)B18	1
(-)B19	1
(-)B20	1
(-)B21	1
(-)D7	1

Wynik surowy: S5 = 13

Wynik przeliczony: S5 + 23 = 36

Stopień przygotowania: **3**

Tabela 18. Podskala Aktywność Społeczna

Numer pytania	Punktacja
B1	4
B2	3
B3	4
B10	3
B11	4
B12	2
D3	4
D4	1
D5	1

Wynik surowy: S6 = 26

Wynik przeliczony: S6 - 9 = 17

Stopień przygotowania: 2

1.1. Analiza profilu funkcjonowania na podstawie wyników ilościowych w poszczególnych podskalach

Obserwacja przy pomocy SFP pozwoliła stwierdzić u dziewczynki następujący stopień opanowania umiejętności, sprawności i kompetencji:

- zgodny z oczekiwaniami w podskalach Umiejętności Szkolne i Sprawność Motoryczna,
- wysoki w podskalach Samodzielność i Niekonfliktowość,
- średni w podskali Aktywność Społeczna,
- niski w podskali Kompetencje Poznawcze.

Wyniki obserwacji Ewy pokazują, że umiejętności i sprawności ważne dla funkcjonowania dziewczynki w klasie pierwszej układają się w nieharmonijny profil. W niektórych podskalach są one wysokie lub zgodne z oczekiwaniami, w jednej wyraźnie niskie. Wskazane jest więc prześledzenie, które szczegółowe umiejętności i kompetencje Ewa opanowała, a w jakim zakresie wymaga ona jeszcze wsparcia.

1.2. Analiza zachowania, sprawności i umiejętności Ewy ze względu na ich znaczenie w dalszej nauce

Ewa posiada szereg sprawności i umiejętności, które mogą jej pomóc w dalszej nauce. Ma dobrą orientację przestrzenną (A2, A3, A4), potrafi koncentrować uwagę [A10, A11 (-)A12]. Jest sprawna ruchowo zarówno w zakresie motoryki dużej, jak i motoryki rąk – dla wszystkich pozycji należących do podskali Sprawność Motoryczna uzyskała wynik świadczący o bardzo dobrych umiejętnościach ruchowych (4).

Ewa wykazuje się dużą samodzielnością, brak jej jedynie inicjatywy w podejmowaniu zadań i znajdowaniu różnych rozwiązań. Można powiedzieć, że w działaniach związanych z nauką

liczy raczej na siebie, nie oczekuje wsparcia od nauczycieli i innych dzieci [C1, C2, C3, (-)C5, (-)C6]. Przypuszczalnie wiąże się z tym fakt, że nie zwraca się do nauczycielki o dodatkowe wyjaśnienia i nie zadaje pytań (D4, D5).

Dziewczynka nie wykazuje też zachowań konfliktowych, przestrzega norm klasowych [B8, B16, (-)B17], jest empatyczna w stosunku do swoich kolegów i koleżanek (B10, B11).

Wykazuje szereg umiejętności ściśle związanych z uczeniem się: dobrze wykonuje analizę fonemową (E3, E4, E5), poprawnie ujmuje związki przyczynowo-skutkowe (E22), podejmuje próby samodzielnego czytania (E6).

Ryzyko niepowodzeń w przypadku Ewy wiąże się prawdopodobnie z bardziej złożonymi procesami poznawczymi. Dziewczynka może mieć pewne kłopoty z rozumowaniem matematycznym (E17) czy z wypowiedzaniem się na swój temat (A8). W nazywaniu nie potrafi odwoływać się do ogólniejszej kategorii (A13). Jej zasób wiadomości nie wykracza poza bezpośrednie doświadczenie (A15).

2. Planowane kierunki wspierania Ewy O. w rozwoju i dalszej nauce

Wyniki obserwacji Ewy nie wskazują na możliwość wystąpienia poważniejszych problemów w nauce. Nauczycielka powinna rozważyć wsparcie dziewczynki w zakresie rozumowania matematycznego i w pracy z nią bazować na liczeniu na konkretach (liczmanach, kapslach itd.). Dobrze byłoby także ćwiczyć u Ewy wykonywanie operacji matematycznych w pamięci przy okazji różnych zabaw i gier.

Należy rozwijać też jej zasób wiadomości – wykorzystywać podejmowane przez nią próby samodzielnego czytania. Korzystne dla dziewczynki będzie też stymulowanie jej do zadawania pytań, jak również zachęcanie do mówienia o sobie w grupie klasowej.

Grzegorz Ł. (wiek 6 lat i 11 miesięcy)

1. Analiza i interpretacja wyników obserwacji Grzegorza Ł.

Tabela 19. Podskala Umiejętności Szkolne

Numer pytania	Punktacja
A2	4
A3	4
A4	4
A5	3
A6	2
A10	4
A11	4
(-)A12	1
A14	4
E1	2
E2	2
E3	4
E4	4
E5	2
E6	2
E11	3
E13	3
E14	3
E15	3
E16	4

Wynik surowy: S1 = 60

Wynik przeliczony: S1 - 15 = 45

Stopień przygotowania: Z

Tabela 20. Podskala Kompetencje Poznawcze

Numer pytania	Punktacja
A1	2
A7	2
A8	1
A9	2
A13	4
A15	1
E7	1
E17	3
E18	2
E19	2
E20	1
E21	1

Wynik surowy: S2 = 22

Wynik przeliczony: S2 - 12 = 10

Stopień przygotowania: 1

Tabela 21. Podskala Sprawność Motoryczna

Numer pytania	Punktacja
B4	4
B5	4
B6	3
B7	4
E8	3
E9	4
E10	3
E12	1

Wynik surowy: S3 = 26

Wynik przeliczony: S3 - 8 = 18

Stopień przygotowania: **N**

Tabela 22. Podskala Samodzielność

Numer pytania	Punktacja
C1	4
C2	3
C3	3
C4	3
(-)C5	1
(-)C6	2
(-)C7	1
(-)C8	1
D1	3
D2	3
(-)D5	1
D6	4

Wynik surowy: S4 = 17

Wynik przeliczony: S4 + 13 = 30

Stopień przygotowania: **2**

Tabela 23. Podskala Niekonfliktowość

Numer pytania	Punktacja
B8	4
B9	4
B13	4
B14	4
(-)B15	1
B16	4
(-)B17	1
(-)B18	1
(-)B19	1
(-)B20	1
(-)B21	1
(-)D7	1

Wynik surowy: S5 = 13

Wynik przeliczony: S5 + 23 = 36

Stopień przygotowania: **3**

Tabela 24. Podskala Aktywność Społeczna

Numer pytania	Punktacja
B1	4
B2	2
B3	4
B10	2
B11	2
B12	2
D3	4
D4	1
D5	1

Wynik surowy: S6 = 22

Wynik przeliczony: S6 - 9 = 13

Stopień przygotowania: **1**

1.1. Analiza profilu funkcjonowania na podstawie wyników ilościowych w poszczególnych podskalach

Obserwacja przy pomocy SFP pozwoliła stwierdzić u chłopca następujący stopień opanowania umiejętności, sprawności i kompetencji:

- zgodny z oczekiwaniami w podskali Umiejętności Szkolne,
- wysoki w podskali Niekonfliktowość,
- średni w podskali Samodzielność,
- niski w podskalach Kompetencje Poznawcze i Aktywność Społeczna,
- niezgodny z oczekiwaniami w podskali Sprawność Motoryczna.

Wyniki obserwacji Grzesia wskazują na nierównomierny rozwój jego kompetencji i umiejętności potrzebnych do nauki w klasie pierwszej. Analiza jakościowa wskaże, które sprawności są dobrze rozwinięte, a które mogą być źródłem ryzyka wystąpienia niepowodzeń w nauce.

1.2. Analiza zachowania, sprawności i umiejętności Grzegorza ze względu na ich znaczenie w dalszej nauce

Chłopiec ma dobrze rozwiniętą orientację przestrzenną (A2, A3, A4); jest w stanie skupić się na wykonywaniu zadań [A10, A11, (-)A1]. Nauczycielka określiła, że potrafi on dzielić zdanie na wyrazy, dzielić wyraz na sylaby i łączyć je w wyraz, ale raczej nie dokonuje analizy i syntezy fonemowej (E3, E4, E5). Potrzebne są tutaj dalsze pogłębione obserwacje. Być może brak całkowitego opanowania opisanej umiejętności jest przyczyną niepodejmowania przez Grzesia samodzielnych prób czytania (E6).

Uwagę zwraca jego niekonfliktowe funkcjonowanie w klasie. Chłopiec przestrzega norm społecznych [B8, B16, (-)B17], w sytuacjach spornych reaguje pokojowo, nie zachowuje się w sposób konfliktowy [B13, B14, (-)B18, (-)B19, (-)B20, (-)B21].

Ryzyko przyszłych niepowodzeń w nauce wiąże się u Grzesia przede wszystkim z jego funkcjami poznawczymi. Ma on problemy z układaniem opowiadania o obrazku – m.in. dlatego, że nie potrafi ujmować związków przyczynowo-skutkowych (E1, E2). Kłopoty sprawiają mu również rozumowanie i wyciąganie wniosków (A1, A7).

Grześ słabo radzi sobie z wypowiadaniem się na swój temat, z mówieniem o swoich potrzebach (A8, A9, B2). Może to skutkować trudnościami w relacjach z kolegami i koleżankami – chłopiec nie potrafi rozpoznawać przeżyć innych dzieci, współodczuwać z nimi (B11), ma także kłopoty ze zwracaniem się do nauczycielki z pytaniami i prośbami o wyjaśnienie niezrozumiałych spraw (D4, D5). Jego zasób wiadomości ogranicza się do bezpośredniego doświadczenia (A15).

Dodatkowych obserwacji wymaga również sprawność ruchowa Grzesia. W badaniu uzyskał on niezgodny z oczekiwaniami poziom tej sprawności – głównie za sprawą nieprawidłowego trzymania ołówka (E12). Pod względem pozostałych umiejętności z tego zakresu nauczycielka oceniła go raczej dobrze, stąd stosunkowo wysoki wynik w podskali Sprawność Motoryczna.

2. Planowane kierunki wspierania Grzegorza Ł. w rozwoju i dalszej nauce

Grześ będzie potrzebował wsparcia głównie w zakresie kompetencji poznawczych i umiejętności społecznych. Wymaga on odpowiednio dobranych ćwiczeń doskonalących rozumowanie i wyciąganie wniosków, a także poszerzających wiedzę na temat otaczającego świata. W nabywaniu umiejętności poznawczych przydatne będą charakteryzujące chłopca wytrwałość przy podejmowaniu trudnych zadań oraz niezrażanie się niepowodzeniami.

W zakresie funkcji językowych dobrze byłoby zachęcać Grzesia do wypowiadania się na swój temat w grupie klasowej, a także do układania opowiadań do ilustracji. Udział w zajęciach integracyjnych pomógłby mu w rozwijaniu aktywności społecznej – w ćwiczeniu takich umiejętności jak rozumienie innych i pomaganie im. Duże znaczenie mają tu niekonfliktowe relacje Grzesia z rówieśnikami, pozytywny stosunek do nich.

Innym obszarem wymagającym wsparcia są relacje chłopca z nauczycielką. Jego problemem jest bierność w tym zakresie: chłopiec nie zwraca się do niej z pytaniami i prośbami o informacje. Zachęta ze strony nauczycielki mogłaby mu bardzo pomóc.

Kopie wypełnionych arkuszy SPF

Oliwia M.

Skala Funkcjonowania Pierwszoklasisty (SFP)

Dane o dziecku

Imię i nazwisko O.M.
Płeć dziewczynka
Data urodzenia 12.01.2005 r.

Obserwacja

Data rozpoczęcia 10.10.2011 r.
Data zakończenia 22.10.2011 r.

Punktacja

tak 4 pkt
raczej tak 3 pkt
raczej nie 2 pkt
nie 1 pkt

Arkusz obserwacji

A. Sześciolatek poznaje środowisko i siebie, uczy się rozumieć świat

Czy dziecko przejawia poniższe zachowania i umiejętności?

Pytanie	tak	raczej tak	raczej nie	nie
A1. Próbuje wyjaśniać obserwowane zjawiska		x		
A2. Odróżnia kierunki lewo–prawo		x		
A3. Rozumie pojęcia związane z przestrzenią, np. nad, pod, za, obok	x			
A4. Wskazuje kierunki na kartce papieru, np. góra, dół, lewo, prawo		x		
A5. Zna pory roku i związane z nimi zjawiska	x			
A6. Potrafi powiedzieć, jaki jest dzień tygodnia i jaki będzie następny	x			
A7. Przewiduje zachowania innych dzieci			x	
A8. Dużo mówi o sobie, np. o tym, co lubi robić				x
A9. Potrafi trafnie powiedzieć, co wie i umie		x		
A10. Potrafi porównać dwa obrazki różniące się szczegółami	x			
A11. Słucha uważnie, nie wyłącza się	x			
A12. Łatwo się rozprasza				x
A13. Definiuje nazwy przez odniesienie do ogólniejszej kategorii		x		
A14. Potrafi umieścić nowy obiekt w już ułożonym szeregu		x		
A15. Ma zasób słów wykraczający poza bezpośrednie doświadczenie				x

B. Sześciolatek bawi się i uczy w grupie rówieśników, zdobywa umiejętności społeczne

Czy dziecko przejawia poniższe zachowania i umiejętności?

Pytanie	tak	raczej tak	raczej nie	nie
B1. Jego próby nawiązania kontaktu są rozumiane przez dzieci		x		
B2. Mówi o ważnych dla siebie sprawach			x	
B3. Zaprasza dzieci do rozmów i zabaw		x		
B4. Lubi zajęcia gimnastyczne i sportowe	x			
B5. Sprawnie łapie i odrzuca piłkę		x		
B6. Umie jeździć na rowerze / wspina się na drabinki	x			
B7. Przechodzi po „równoważni”	x			
B8. Sprząta zabawki i pomoce	x			
B9. Pamięta o zasadach bezpiecznego zachowania w grupie	x			
B10. Pomaga innym dzieciom, próbuje pocieszyć kolegę			x	
B11. Współodczuwa (rozpoznaje, nazywa) przeżycia innych dzieci		x		
B12. Staje w obronie innych dzieci	x			
B13. Unika sytuacji konfliktowych	x			
B14. Próbuje radzić sobie w pokojowy sposób	x			
B15. Skarży, w sytuacji konfliktu obwinia inne dzieci				x
B16. Uwzględnia prawa innych, np. czeka na swoją kolej	x			
B17. Wymaga przypominania umowy				x
B18. Często wywołuje konflikty				x
B19. Reaguje gniewem, obraża się, odwraca, odchodzi				x
B20. Łatwo wybucha złością, płacze				x
B21. Zachowuje się agresywnie wobec innych dzieci				x

C. Sześciolatek uczy się samodzielności w trudnych sytuacjach

Czy dziecko przejawia poniższe zachowania i umiejętności?

Pytanie	tak	raczej tak	raczej nie	nie
C1. Sprawnie się ubiera (wiąże sznurowadła, zapina guziki, suwaki)		x		
C2. Samo podejmuje próby poradzenia sobie z trudnością		x		
C3. Wytrwale podejmuje próby, nie zraża się niepowodzeniami		x		
C4. Wykazuje inicjatywę, wypróbowuje różne sposoby działania		x		
C5. Zbyt łatwo prosi o pomoc dorosłą osobę			x	
C6. Naśladuje zachowania i prace innych dzieci				x
C7. Unika sytuacji i zadań wymagających samodzielności				x
C8. Stara się przebywać blisko nauczyciela lub innej osoby dorosłej			x	

D. Sześciolatek jest aktywny, wykonuje zadania, pracuje pod kierunkiem nauczyciela

Czy dziecko przejawia poniższe zachowania i umiejętności?

Pytanie	tak	raczej tak	raczej nie	nie
D1. Jest zainteresowane wynikiem, stara się dokończyć prace	x			
D2. Lubi dobrze wykonać swoje prace, poprawia je	x			
D3. Okazuje radość z osiągniętego wyniku	x			
D4. Często zadaje pytania				x
D5. Prosi o dodatkowe wyjaśnienia i informacje				x
D6. Potrafi zapamiętać i wykonać polecenie	x			
D7. Sprzeciwia się, nie wykonuje poleceń				x

E. Sześciolatek przygotowuje się do nauki czytania, pisania, matematyki

Czy dziecko przejawia poniższe zachowania i umiejętności?

Pytanie	tak	raczej tak	raczej nie	nie
E1. Potrafi opowiedzieć historyjkę obrazkową		x		
E2. W opowiadaniu ujmuje związki przyczynowo-skutkowe		x		
E3. Dzieli zdanie na wyrazy		x		
E4. Dzieli wyraz na sylaby i łączy sylaby w wyraz	x			
E5. Ma umiejętność analizy i syntezy fonemowej	x			
E6. Podejmuje próby samodzielnego czytania			x	
E7. Ma umiejętności czytania powyżej oczekiwanych				x
E8. Lubi prace ręczne	x			
E9. Buduje z drobnych klocków	x			
E10. Lepi figurki z plasteliny (np. ludziki, zwierzęta)	x			
E11. Składa układanki typu puzzle	x			
E12. Prawidłowo trzyma ołówek (uchwyt, napięcie mięśni)	x			
E13. Przerysowuje szlaczki i proste figury geometryczne	x			
E14. Rysuje szlaczki literopodobne	x			
E15. Zna i stosuje liczebniki porządkowe		x		
E16. Dodaje i odejmuje przedmioty, liczmany				x
E17. Dodaje i odejmuje w pamięci				x
E18. W zabawie często wybiera gry liczbowe				x
E19. Chętnie rozwiązuje zagadki matematyczne				x
E20. Liczy w pamięci w zakresie 100				x
E21. Ma umiejętności matematyczne powyżej oczekiwanych				x

Tomasz P.

Skala Funkcjonowania Pierwszoklasisty (SFP)

Dane o dziecku

Imię i nazwisko T.P.
Płeć chłopiec
Data urodzenia 07.06.2005 r.

Obserwacja

Data rozpoczęcia 10.10.2011 r.
Data zakończenia 22.10.2011 r.

Punktacja

tak 4 pkt
raczej tak 3 pkt
raczej nie 2 pkt
nie 1 pkt

Arkusz obserwacji

A. Sześciolatek poznaje środowisko i siebie, uczy się rozumieć świat

Czy dziecko przejawia poniższe zachowania i umiejętności?

Pytanie	tak	raczej tak	raczej nie	nie
A1. Próbuje wyjaśniać obserwowane zjawiska	x			
A2. Odróżnia kierunki lewo–prawo		x		
A3. Rozumie pojęcia związane z przestrzenią, np. nad, pod, za, obok		x		
A4. Wskazuje kierunki na kartce papieru, np. góra, dół, lewo, prawo		x		
A5. Zna pory roku i związane z nimi zjawiska		x		
A6. Potrafi powiedzieć, jaki jest dzień tygodnia i jaki będzie następny		x		
A7. Przewiduje zachowania innych dzieci		x		
A8. Dużo mówi o sobie, np. o tym, co lubi robić	x			
A9. Potrafi trafnie powiedzieć, co wie i umie	x			
A10. Potrafi porównać dwa obrazki różniące się szczegółami	x			
A11. Słucha uważnie, nie wyłącza się		x		
A12. Łatwo się rozprasza			x	
A13. Definiuje nazwy przez odniesienie do ogólniejszej kategorii		x		
A14. Potrafi umieścić nowy obiekt w już ułożonym szeregu		x		
A15. Ma zasób słów wykraczający poza bezpośrednie doświadczenie	x			

B. Sześciolatek bawi się i uczy w grupie rówieśników, zdobywa umiejętności społeczne

Czy dziecko przejawia poniższe zachowania i umiejętności?

Pytanie	tak	raczej tak	raczej nie	nie
B1. Jego próby nawiązania kontaktu są rozumiane przez dzieci		x		
B2. Mówi o ważnych dla siebie sprawach		x		
B3. Zaprasza dzieci do rozmów i zabaw		x		
B4. Lubi zajęcia gimnastyczne i sportowe			x	
B5. Sprawnie łapie i odrzuca piłkę			x	
B6. Umie jeździć na rowerze / wspina się na drabinki	x			
B7. Przechodzi po „równoważni”			x	
B8. Sprząta zabawki i pomoce			x	
B9. Pamięta o zasadach bezpiecznego zachowania w grupie		x		
B10. Pomaga innym dzieciom, próbuje pocieszyć kolegę			x	
B11. Współodczuwa (rozpoznaje, nazywa) przeżycia innych dzieci			x	
B12. Staje w obronie innych dzieci		x		
B13. Unika sytuacji konfliktowych		x		
B14. Próbuje radzić sobie w pokojowy sposób		x		
B15. Skarży, w sytuacji konfliktu obwinia inne dzieci		x		
B16. Uwzględnia prawa innych, np. czeka na swoją kolej			x	
B17. Wymaga przypominania umowy		x		
B18. Często wywołuje konflikty			x	
B19. Reaguje gniewem, obraża się, odwraca, odchodzi			x	
B20. Łatwo wybucha złością, płaczem			x	
B21. Zachowuje się agresywnie wobec innych dzieci			x	

C. Sześciolatek uczy się samodzielności w trudnych sytuacjach

Czy dziecko przejawia poniższe zachowania i umiejętności?

Pytanie	tak	raczej tak	raczej nie	nie
C1. Sprawnie się ubiera (wiąże sznurowadła, zapina guziki, suwaki)				x
C2. Samo podejmuje próby poradzenia sobie z trudnością			x	
C3. Wytrwale podejmuje próby, nie zraża się niepowodzeniami			x	
C4. Wykazuje inicjatywę, wypróbowuje różne sposoby działania			x	
C5. Zbyt łatwo prosi o pomoc dorosłą osobę		x		
C6. Naśladuje zachowania i prace innych dzieci			x	
C7. Unika sytuacji i zadań wymagających samodzielności			x	
C8. Stara się przebywać blisko nauczyciela lub innej osoby dorosłej			x	

D. Sześciolatek jest aktywny, wykonuje zadania, pracuje pod kierunkiem nauczyciela

Czy dziecko przejawia poniższe zachowania i umiejętności?

Pytanie	tak	raczej tak	raczej nie	nie
D1. Jest zainteresowane wynikiem, stara się dokończyć prace		x		
D2. Lubi dobrze wykonać swoje prace, poprawia je		x		
D3. Okazuje radość z osiągniętego wyniku		x		
D4. Często zadaje pytania	x			
D5. Prosi o dodatkowe wyjaśnienia i informacje	x			
D6. Potrafi zapamiętać i wykonać polecenie		x		
D7. Sprzeciwia się, nie wykonuje poleceń			x	

E. Sześciolatek przygotowuje się do nauki czytania, pisania, matematyki

Czy dziecko przejawia poniższe zachowania i umiejętności?

Pytanie	tak	raczej tak	raczej nie	nie
E1. Potrafi opowiedzieć historyjkę obrazkową	x			
E2. W opowiadaniu ujmuje związki przyczynowo-skutkowe	x			
E3. Dzieli zdanie na wyrazy		x		
E4. Dzieli wyraz na sylaby i łączy sylaby w wyraz		x		
E5. Ma umiejętność analizy i syntezy fonemowej		x		
E6. Podejmuje próby samodzielnego czytania	x			
E7. Ma umiejętności czytania powyżej oczekiwanych	x			
E8. Lubi prace ręczne			x	
E9. Buduje z drobnych klocków		x		
E10. Lepi figurki z plasteliny (np. ludziki, zwierzęta)			x	
E11. Składa układanki typu puzzle			x	
E12. Prawidłowo trzyma ołówek (uchwyt, napięcie mięśni)		x		
E13. Przerysowuje szlaczki i proste figury geometryczne		x		
E14. Rysuje szlaczki literopodobne		x		
E15. Zna i stosuje liczebniki porządkowe		x		
E16. Dodaje i odejmuje przedmioty, liczmany		x		
E17. Dodaje i odejmuje w pamięci		x		
E18. W zabawie często wybiera gry liczbowe		x		
E19. Chętnie rozwiązuje zagadki matematyczne		x		
E20. Liczy w pamięci w zakresie 100			x	
E21. Ma umiejętności matematyczne powyżej oczekiwanych		x		

Ewa O.

Skala Funkcjonowania Pierwszoklasisty (SFP)

Dane o dziecku

Imię i nazwisko E.O.
Płeć dziewczynka
Data urodzenia 04.07.2005 r.

Obserwacja

Data rozpoczęcia 10.10.2011 r.
Data zakończenia 22.10.2011 r.

Punktacja

tak 4 pkt
raczej tak 3 pkt
raczej nie 2 pkt
nie 1 pkt

Arkusz obserwacji

A. Sześciolatek poznaje środowisko i siebie, uczy się rozumieć świat

Czy dziecko przejawia poniższe zachowania i umiejętności?

Pytanie	tak	raczej tak	raczej nie	nie
A1. Próbuje wyjaśniać obserwowane zjawiska	x			
A2. Odróżnia kierunki lewo–prawo	x			
A3. Rozumie pojęcia związane z przestrzenią, np. nad, pod, za, obok	x			
A4. Wskazuje kierunki na kartce papieru, np. góra, dół, lewo, prawo	x			
A5. Zna pory roku i związane z nimi zjawiska	x			
A6. Potrafi powiedzieć, jaki jest dzień tygodnia i jaki będzie następny				x
A7. Przewiduje zachowania innych dzieci		x		
A8. Dużo mówi o sobie, np. o tym, co lubi robić			x	
A9. Potrafi trafnie powiedzieć, co wie i umie		x		
A10. Potrafi porównać dwa obrazki różniące się szczegółami	x			
A11. Słucha uważnie, nie wyłącza się	x			
A12. Łatwo się rozprasza				x
A13. Definiuje nazwy przez odniesienie do ogólniejszej kategorii				x
A14. Potrafi umieścić nowy obiekt w już ułożonym szeregu	x			
A15. Ma zasób słów wykraczający poza bezpośrednie doświadczenie				x

B. Sześciolatek bawi się i uczy w grupie rówieśników, zdobywa umiejętności społeczne

Czy dziecko przejawia poniższe zachowania i umiejętności?

Pytanie	tak	raczej tak	raczej nie	nie
B1. Jego próby nawiązania kontaktu są rozumiane przez dzieci	x			
B2. Mówi o ważnych dla siebie sprawach		x		
B3. Zaprasza dzieci do rozmów i zabaw	x			
B4. Lubi zajęcia gimnastyczne i sportowe	x			
B5. Sprawnie łapie i odrzuca piłkę	x			
B6. Umie jeździć na rowerze / wspina się na drabinki	x			
B7. Przechodzi po „równoważni”	x			
B8. Sprząta zabawki i pomoce	x			
B9. Pamięta o zasadach bezpiecznego zachowania w grupie	x			
B10. Pomaga innym dzieciom, próbuje pocieszyć kolegę		x		
B11. Współodczuwa (rozpoznaje, nazywa) przeżycia innych dzieci	x			
B12. Staje w obronie innych dzieci			x	
B13. Unika sytuacji konfliktowych	x			
B14. Próbuje radzić sobie w pokojowy sposób	x			
B15. Skarży, w sytuacji konfliktu obwinia inne dzieci				x
B16. Uwzględnia prawa innych, np. czeka na swoją kolej	x			
B17. Wymaga przypominania umowy				x
B18. Często wywołuje konflikty				x
B19. Reaguje gniewem, obraża się, odwraca, odchodzi				x
B20. Łatwo wybucha złością, płacze				x
B21. Zachowuje się agresywnie wobec innych dzieci				x

C. Sześciolatek uczy się samodzielności w trudnych sytuacjach

Czy dziecko przejawia poniższe zachowania i umiejętności?

Pytanie	tak	raczej tak	raczej nie	nie
C1. Sprawnie się ubiera (wiąże sznurowadła, zapina guziki, suwaki)	x			
C2. Samo podejmuje próby poradzenia sobie z trudnością	x			
C3. Wytrwale podejmuje próby, nie zraża się niepowodzeniami	x			
C4. Wykazuje inicjatywę, wypróbowuje różne sposoby działania			x	
C5. Zbyt łatwo prosi o pomoc dorosłą osobę				x
C6. Naśladuje zachowania i prace innych dzieci				x
C7. Unika sytuacji i zadań wymagających samodzielności				x
C8. Stara się przebywać blisko nauczyciela lub innej osoby dorosłej			x	

D. Sześciolatek jest aktywny, wykonuje zadania, pracuje pod kierunkiem nauczyciela

Czy dziecko przejawia poniższe zachowania i umiejętności?

Pytanie	tak	raczej tak	raczej nie	nie
D1. Jest zainteresowane wynikiem, stara się dokończyć prace	x			
D2. Lubi dobrze wykonać swoje prace, poprawia je	x			
D3. Okazuje radość z osiągniętego wyniku	x			
D4. Często zadaje pytania				x
D5. Prosi o dodatkowe wyjaśnienia i informacje				x
D6. Potrafi zapamiętać i wykonać polecenie	x			
D7. Sprzeciwia się, nie wykonuje poleceń				x

E. Sześciolatek przygotowuje się do nauki czytania, pisania, matematyki

Czy dziecko przejawia poniższe zachowania i umiejętności?

Pytanie	tak	raczej tak	raczej nie	nie
E1. Potrafi opowiedzieć historyjkę obrazkową	x			
E2. W opowiadaniu ujmuje związki przyczynowo-skutkowe	x			
E3. Dzieli zdanie na wyrazy	x			
E4. Dzieli wyraz na sylaby i łączy sylaby w wyraz	x			
E5. Ma umiejętność analizy i syntezy fonemowej	x			
E6. Podejmuje próby samodzielnego czytania	x			
E7. Ma umiejętności czytania powyżej oczekiwanych				x
E8. Lubi prace ręczne	x			
E9. Buduje z drobnych klocków	x			
E10. Lepi figurki z plasteliny (np. ludziki, zwierzęta)	x			
E11. Składa układanki typu puzzle	x			
E12. Prawidłowo trzyma ołówek (uchwyt, napięcie mięśni)	x			
E13. Przerysowuje szlaczki i proste figury geometryczne	x			
E14. Rysuje szlaczki literopodobne	x			
E15. Zna i stosuje liczebniki porządkowe	x			
E16. Dodaje i odejmuje przedmioty, liczmany		x		
E17. Dodaje i odejmuje w pamięci				x
E18. W zabawie często wybiera gry liczbowe		x		
E19. Chętnie rozwiązuje zagadki matematyczne		x		
E20. Liczy w pamięci w zakresie 100				x
E21. Ma umiejętności matematyczne powyżej oczekiwanych				x

Grzegorz Ł.

Skala Funkcjonowania Pierwszoklasisty (SFP)

Dane o dziecku

Imię i nazwisko G.Ł.
Płeć chłopiec
Data urodzenia 30.10.2004 r.

Obserwacja

Data rozpoczęcia 10.10.2011 r.
Data zakończenia 22.10.2011 r.

Punktacja

tak 4 pkt
raczej tak 3 pkt
raczej nie 2 pkt
nie 1 pkt

Arkusz obserwacji

A. Sześciolatek poznaje środowisko i siebie, uczy się rozumieć świat

Czy dziecko przejawia poniższe zachowania i umiejętności?

Pytanie	tak	raczej tak	raczej nie	nie
A1. Próbuje wyjaśniać obserwowane zjawiska			x	
A2. Odróżnia kierunki lewo–prawo	x			
A3. Rozumie pojęcia związane z przestrzenią, np. nad, pod, za, obok	x			
A4. Wskazuje kierunki na kartce papieru, np. góra, dół, lewo, prawo	x			
A5. Zna pory roku i związane z nimi zjawiska		x		
A6. Potrafi powiedzieć, jaki jest dzień tygodnia i jaki będzie następny			x	
A7. Przewiduje zachowania innych dzieci			x	
A8. Dużo mówi o sobie, np. o tym, co lubi robić				x
A9. Potrafi trafnie powiedzieć, co wie i umie			x	
A10. Potrafi porównać dwa obrazki różniące się szczegółami	x			
A11. Słucha uważnie, nie wyłącza się	x			
A12. Łatwo się rozprasza				x
A13. Definiuje nazwy przez odniesienie do ogólniejszej kategorii	x			
A14. Potrafi umieścić nowy obiekt w już ułożonym szeregu	x			
A15. Ma zasób słów wykraczający poza bezpośrednie doświadczenie				x

B. Sześciolatek bawi się i uczy w grupie rówieśników, zdobywa umiejętności społeczne

Czy dziecko przejawia poniższe zachowania i umiejętności?

Pytanie	tak	raczej tak	raczej nie	nie
B1. Jego próby nawiązania kontaktu są rozumiane przez dzieci	x			
B2. Mówi o ważnych dla siebie sprawach			x	
B3. Zaprasza dzieci do rozmów i zabaw	x			
B4. Lubi zajęcia gimnastyczne i sportowe	x			
B5. Sprawnie łapie i odrzuca piłkę	x			
B6. Umie jeździć na rowerze / wspina się na drabinki		x		
B7. Przechodzi po „równoważni”	x			
B8. Sprząta zabawki i pomoce	x			
B9. Pamięta o zasadach bezpiecznego zachowania w grupie	x			
B10. Pomaga innym dzieciom, próbuje pocieszyć kolegę			x	
B11. Współodczuwa (rozpoznaje, nazywa) przeżycia innych dzieci			x	
B12. Staje w obronie innych dzieci			x	
B13. Unika sytuacji konfliktowych	x			
B14. Próbuje radzić sobie w pokojowy sposób	x			
B15. Skarży, w sytuacji konfliktu obwinia inne dzieci				x
B16. Uwzględnia prawa innych, np. czeka na swoją kolej	x			
B17. Wymaga przypominania umowy				x
B18. Często wywołuje konflikty				x
B19. Reaguje gniewem, obraża się, odwraca, odchodzi				x
B20. Łatwo wybucha złością, płacze				x
B21. Zachowuje się agresywnie wobec innych dzieci				x

C. Sześciolatek uczy się samodzielności w trudnych sytuacjach

Czy dziecko przejawia poniższe zachowania i umiejętności?

Pytanie	tak	raczej tak	raczej nie	nie
C1. Sprawnie się ubiera (wiąże sznurowadła, zapina guziki, suwaki)	x			
C2. Samo podejmuje próby poradzenia sobie z trudnością		x		
C3. Wytrwale podejmuje próby, nie zraża się niepowodzeniami		x		
C4. Wykazuje inicjatywę, wypróbowuje różne sposoby działania		x		
C5. Zbyt łatwo prosi o pomoc dorosłą osobę				x
C6. Naśladuje zachowania i prace innych dzieci			x	
C7. Unika sytuacji i zadań wymagających samodzielności				x
C8. Stara się przebywać blisko nauczyciela lub innej osoby dorosłej				x

D. Sześciolatek jest aktywny, wykonuje zadania, pracuje pod kierunkiem nauczyciela

Czy dziecko przejawia poniższe zachowania i umiejętności?

Pytanie	tak	raczej tak	raczej nie	nie
D1. Jest zainteresowane wynikiem, stara się dokończyć prace		x		
D2. Lubi dobrze wykonać swoje prace, poprawia je		x		
D3. Okazuje radość z osiągniętego wyniku	x			
D4. Często zadaje pytania				x
D5. Prosi o dodatkowe wyjaśnienia i informacje				x
D6. Potrafi zapamiętać i wykonać polecenie	x			
D7. Sprzeciwia się, nie wykonuje poleceń				x

E. Sześciolatek przygotowuje się do nauki czytania, pisania, matematyki

Czy dziecko przejawia poniższe zachowania i umiejętności?

Pytanie	tak	raczej tak	raczej nie	nie
E1. Potrafi opowiedzieć historyjkę obrazkową			x	
E2. W opowiadaniu ujmuje związki przyczynowo-skutkowe			x	
E3. Dzieli zdanie na wyrazy	x			
E4. Dzieli wyraz na sylaby i łączy sylaby w wyraz	x			
E5. Ma umiejętność analizy i syntezy fonemowej			x	
E6. Podejmuje próby samodzielnego czytania			x	
E7. Ma umiejętności czytania powyżej oczekiwanych				x
E8. Lubi prace ręczne		x		
E9. Buduje z drobnych klocków	x			
E10. Lepi figurki z plasteliny (np. ludziki, zwierzęta)		x		
E11. Składa układanki typu puzzle		x		
E12. Prawidłowo trzyma ołówek (uchwyt, napięcie mięśni)				x
E13. Przerysowuje szlaczki i proste figury geometryczne		x		
E14. Rysuje szlaczki literopodobne		x		
E15. Zna i stosuje liczebniki porządkowe		x		
E16. Dodaje i odejmuje przedmioty, liczmany	x			
E17. Dodaje i odejmuje w pamięci		x		
E18. W zabawie często wybiera gry liczbowe			x	
E19. Chętnie rozwiązuje zagadki matematyczne			x	
E20. Liczy w pamięci w zakresie 100				x
E21. Ma umiejętności matematyczne powyżej oczekiwanych				x

